

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken.
 Egy óra. 1 kor. Egy óra. 1 kor. 50 fill.
 Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piac-utca 47. és 49. szám.

Tanácsi merénylet a közönség ellen.

Debrecen város tanácsa most terjeszti a közgyűlés elé az új, piaci helypénzről szóló szabályrendeletet. Ebből az alkalomból közöljük az alábbi nagy gonddal megírt cikket — ajánlva a törvényhatósági bizottsági tagok figyelmébe.

*

Háromféle célból vehető ki a piaci árusítókra helypénz:

1. A piac használatáért, karbantartásért ellenértékül;
2. az idegen községekből, olcsóbb termelési költséggel dolgozó árusítók megvámolása céljából a helybeli, drágábban termelő árusítók védelmére;
3. jövedelmi forrás nyerése céljából.

Az első esetben számot sem tevésekély fillérekről lehet csak szó. A második esetben célszerű vámtételekről, melyek a helybeli és idegen árus között a versenyfeltételeket egyenlősíteni hivatják. A harmadik eset épp oly veszedelmes, mint igazságtalan, mert szükségessé teszi, hogy helybeli és idegen árusra egyaránt lehetőleg magas díjtételek vetessenek ki, mert hiszen az egésznek egyetlen célja a jövedelem szaporítása.

Vagyonban és jövedelmekben szűkölködő városok és községek legkésőbbesettebb jövedelmi forrása ez, s minden belátható irányban csak káros hatásai érezhetők. A piacot megdrágítja, forgalmát csökkenti, ezzel aztán a város polgárainak adózó képességét leszállítja s a merő igazságtalanság érzetét kelti bennök, mert ők, különösen a vásároló iparosok, a közterhekhez ugyanis annyiféle módon járulnak s azok oly súlylyal nehezeden vállaikra, hogy ebben minden körülmények között csak indokolatlan sarcoltatásukat fogják látni.

Ezt rendszerint érzik, tudják is a városok, miért is polgáraikat, a helybeli árusokat, helypénz fizetés alól mentesíteni szokták.

Igy Nagykároly, Beregszász, Szat-

már, Arad (kivéve az országos vásárokon) piacán a helybeliek egyáltalán nem fizetnek helypénzt.

Számos helyen kétféle díjcsála van. Egy nagyobb: az országos vásárookra s egy lényegesen kisebb a heti piacokra érvényes.

Kincses Debrecen városa — melyet Magyarország színezett térképén temérdek földje révén akkora vörös folt jelez, hogy hirtelenében valami kisebb vármegyének nézné az ember — hogy, hogy nem, indítatva érezte magát ezt a jövedelmi forrást is megnyitni. Ezért mintegy három éve javaslatot dolgozott ki a tanács, melyben minden méltányossági és észszerűségi tekintet figyelmen kívül hagyásával ennek a városnak fogyasztó közönségére, gazda közönségére és kisiparosságára egyaránt súlyos csapást készült mérni.

Ez a javaslat azonban hirtelen lekerült a napirendről — úgy tudjuk — a bizottsági tagok felháborodása folytán. Ezt a javaslatot most felújította a tanács s az a mostani közgyűlés elé kerül.

E javaslat szerint, (mely állítólag némileg módosított, e módosítások természetéről azonban semminemű értesülésünk nincs) a város területére eladás végett behozott, ugyszintén köztereken, utcákon árusítás végett kirakott vagy járva áruba bocsájtott bárminemű áruk, élelmi cikkek, termények, valamint állatok után, akár naponként, akár heti vagy országos vásárokon történik az árusítás, terület használatáért* helypénz szedetik (1. §.)

Helybeli lakos árusítók az árszabályszerinti díjak felét fizetik.

Azok akik naponként állandóan árusítanak, az egész díjat fizetni kötelesek.

Ezek szerint éppen az élelmi cikk árusítók köteleztetnének az egész díj fizetésére, mely díj, mint látni fogjuk

*Ezen terület használatáért című díj azonban egy éven át oly magas összegre rug, amelyen a terület akár örök áron is elkelve, ha nem közterületről volna szó

oly jelentékeny, hogy piaci forgalmunkat az élelmi szerekre nézve hallatlanul megdrágítja, az iparcikkekre nézve pedig a forgalmat egyszerűen beszűntetni fogná.

Sok volt a panasz már a múltban is a piac drága volta miatt s tudjuk, hogy a polgármester is, az illetékes tanácsstagok is váltig törték fejüket naiv jóindulattal azon, hogy miképp kellene ezen segíteni? Kalandosnál-kalandosabb tervek merültek fel e célra. Köztük tán az is, hogy a kereskedőket a piaci vásárlástól lehetőleg eltiltani kellene, mert felverik az árakat.

Ezen töprengései között a nemes tanács végre is arra határozta magát, hogy magas tételű helypénzeket fog szedni. Mint a költő parasztja, látván a jégverés pusztítását vetésében, maga is botot ragad és veri a még lábán álló terményt kiáltván „had lám uram Isten, mire megyünk ketten!”

Igy Debrecen város tanácsa.

A földön áruló kofákat az elfoglalt területért négyszögméterenként 8 fillér, állványon, asztalon árulókat négyszögméterenként 10 fillér, zárt sátorban árulókat négyszögméterenként 20 fillér vámmal akarja sújtani. Tej, tejfel, turó, vaj, méz, stb. árusítóktól tartályonként (kosár, zsák, hordó, köcsög, edény) 4 fillért kíván szedni ha az 20 liternél kevesebb. 20 fillért, ha az több. És így tovább.

A vásároló iparosokra nézve: 1. a gyertya, szappan, üveg, köedény árusok az elfoglalt terület minden négyszögmétere után 32 fillért;

2. Bőr, kocsi, szekér, kerékgyártó munkák, szabó, szücs, gazdasági eszközök és butorok árusítói négyszögméterenként 20 fillért;

3. Asztalosok, csizmadiák, taliga, kosár, kas és gyékény árusokra négyszögméterenként 12 fillért ró.

Ha most már csak 10 négyszögméter területet is foglal el az árusító, akkor (a helybeliek fél díjat fizetvén,) — az 1 a. felsorolt iparosok 1

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

heti piacra 1.60 kor. 2 h. piacra 3.20 kor, egy egész éven át (52 hét) 166.40 kor. a 2 a. felsorolt iparosok 1 heti piacra 1 kor 2 heti piacra 2 kor. egy egész éven át (52 hét) 104 kor. a 3 a. felsorolt iparosok 0.60 kor. 2 heti piacra 1.20 kor. egy egész éven (52 hét) 62 koronát fizetnek.

Tekintettel arra, hogy 10 négy-szögterület a legtöbbjének nem is elegendő, valóságban a teher sokkal nagyobb.

Ezen terheket még jelentékenyen növeli a szabályzat 3. §-ának azon rendelkezése, hogy a helypénz az országos vásárok alkalmával egyszerre és az egész vásár tartamára fizetendő.

Tehát akár csak egy napon akar valaki árusítani, akár több napon, a vásár tartamára fizetendő a helypénz. Az országos vásár tartamát pedig a 818—16401—1903. sz. vásári szabályrendelet a vásárrnapját megelőző hétfőtől az azt követő héten kedd estig tehát 9 napban határozza meg.

Könnyen kiszámítható tehát az a hatás, amit e szabályrendelet érvényre emelkedése esetén vásároló iparosainkra gyakorolni fog. Kérdjük: méltó-e Debrecen városához az, hogy kisiparosságára, s ennek is legszegényeibbre, kik a vásárolásra reá vannak szorulva, kicsinyes jövedelem szaporítási célokból ekkora csapást mérjen? Hát oly szegény ez a város, hogy erre a kétségbeesett jövedelemre is reászorul?

S még hozzá kérdések kérdése: vajjon a jövedelmi célzat így elérhető-e? Mem süle visszafelé el a fegyver?

Ily szűklátkörű megterhelés mellett nem-e tétetnek tönkre az eddigi vásárolók (az idegenből jövők is elmaradván) a piaci forgalom jelentékeny csökkenése s a polgárok adózásképesységének fogyatkozása címén nem-e veszti el a város révén kétszeresen azt amit a vámon nyerni akart?

Teljes bizodalommal vagyunk a város törvényhatóságának közgyűlése iránt, mely ezelőtt három évvel már egyizben módját tudta ejteni annak, hogy ez a veszedelmes javaslat napirendről lekerüljön, most is meg fogja akadályozni ennek legalább is a jelenlegi alakjában való érvényesülését.

Dr. Rédei Rezső.

A ország jövő évi költségvetése.

Nem lesz nagyobb a katonai teher.

Minisztertanács.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, okt. 4.

A kormány komoly munkába fogott, szüksége is van rá, mert a képviselőház néhány nap múlva megnyílik.

Majd mindennap miniszteri tanácskozás van a budai várban; a melyen a képviselőház elé kerülő javaslatokat állapítják meg.

Ma a kormány tagjai ismét tanács-

kozásra ültek össze. Délélőtti 11 órakor kezdődött az ülés, a melynek tárgya a jövő évi költségvetés volt.

A M. T. I. a tanácskozásról ezeket jelenti:

A hétfői minisztertanács az egyes tárcák költségvetéseit állapította meg. Ma a költségvetések mérlegével foglalkozott, a melyet Wekerle kedden állított össze. A miniszterelnök azért utazot kedden Dánoson lévő birtokára, hogy ott zavartalanul dolgozhassék. A magyar távirati iroda felhatalmazást nyert annak kijelentésére, hogy minden olyan hír, amely arról szól, hogy Wekerle kedden Bécsben lett volna, az összes erre épített következtetésekkel *légből kapott koholmány.*

A mai minisztertanácson a költségvetésen kívül csak a parlament elé terjesztendő javaslatokkal és a kormányzat folyó ügyeivel foglalkozott.

Bécsből jelentik, hogy a jövő évi költségvetés igen valószínűleg emelkedni fog.

Ennek az emelkedésnek oka a flotta fejlesztésében rejlik. A tengerészet parancsnoka ugyanis flotta fejlesztési célokra 30 millió koronát kért a kormánytól. Ezen összegből 10 millió koronát, mint első részletet meg is ajánlották neki.

A haditengerészet ez év őszén 3 nagy csatahajót, egy cirkáló hajót és egy nagy hajó javító dokkot fog építtetni. Erre szükséges az óriási összeg, a mely a tengerészeti tétel összegét lényegesen emelni fogja.

Az osztrák-magyar bank jubileuma.

Pranger vezértitkár Debrecenben.

A kamara üdvözlöte.

Saját tudósítónktól. —

Debrecen, október 4.

Az osztrák magyar bank debreceni fiókja nevezetes ünnepre készül. Ötvenéves fordulóját üli meg fennállásának. Tagadhatatlan, hogy az osztrák-magyar bank debreceni fiókjának fontos szerep jutott Debrecen és Hajdúmegeye kereskedelmi, közgazdasági és pénzügyi életében. Határozottan értékes munkálkodása méltán tarthat számot a dicséretre és elismerésre. De tisztelet és becsülés illeti *Kernhoffer* Józsefet, debreceni főnököt is, aki az utolsó 25 esztendő alatt, odaadó szorgalommal, nagy tudással intézte a fiók ügyeit. A bank félszázados ünnepe alkalmából a kereskedelmi és iparkamara is ki akarja venni az üdvözlések sorából a maga részét. Évégéből üdvözlő táviratot intézett a fiók igazgatóságához. Az üdvözlés szövege ez: 10029—906.

Az osztrák-magyar bank debreceni fiókjának

Debrecen.

Az osztrák-magyar bank debreceni fiókintézetének 1856—1906. évek során kifejtett működését a kamara állandóan

figyelemmel kísérte és most az 50 es év forduló alkalmával nem mehet el a hosszú jelentőségteljes munkásság fényes eredményei mellett anélkül, hogy azoknak a kereskedelemre és iparra gyakorolt hatását ne méltatná.

Öt évtizeden keresztül e vidék iparosai és kereskedői közül ezek vették igénybe a bank fiók útján az O. M. B. hitel erőit. Magukban véve az ezeket összegező tételeket tekintve is, e hatalmas arányu hitelszolgálat különösen nagy jelentőségű. Ha pedig tudjuk, hogy e kapcsolatban a felek mindenkor kiválóan gondos, méltányos elbánásban részesültek és ismerik a bank vezetésében megnyilatkozó példátlan korrekt szellemet, két-égtelen, hogy ez öt évtizedes munkásság igen hasznos, becses és eredményes volt, e vidék közgazdasági életének kifejlődésére jelentőséges hatást gyakorolt.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara — mint az ipari és kereskedői érdekeltség képviselője, nem mulaszthatja el tehát, hogy az ötven éves, kiváló eredményekben gazdag multat jubiláló bankfiókot, kiváló vezetőjét és derek tisztikarát szívesen üdvözlje.

Debrecen, 1906. október 5.

a kereskedelmi és iparkamara nevében
Serli Ede **Szávay Gyula**
alelnök. titkár.

A kamara tegnap küldte át üdvözlő átiratát *Kernhoffer* Józsefnek, ugyanilyen tartalmu levélben üdvözölte a bécsi főtanácsot is.

Itt említjük meg, hogy a bank helybeli fiókja október 9-én lakomát rendez a jubileum örömeire. A lakomán részt vesz *Pranger* udvari tanácsos vezértitkár és *Elischer* felügyelő is, a kik Bécsből jönnek Debrecenbe.

Debrecen szegény ügye.

Az új szabályrendelet.

A szegényház lakói.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 4.

Évek óta közszükséget képez Debrecen város szegény ügyének rendezése. Habár minden esztendőben kísérletet tett a város a kérdés megoldására, mindegyik nem sikerült. A meglévő szabályrendeletet kellett átdolgozni, hogy a szegény emberek ügye rendeztessék.

A város szegényügyi bizottsága ma délután Oláh Károly elnöklete alatt tartott ülést, a melynek a szabályrendelet megvitatása volt a tárgya.

A bizottság ülésén Oláh Károly terjesztette elő az ügyet. Az ülésen felmerült az eszme, hogy a bizottságban ne csupán a törvényhatóság tagjai foglaljanak helyet, hanem vegyenek be a társadalom köréből is tagokat, főként nőket, a kik az egyes jótékony egyesületek révén már ugyis foglalkoznak a segélyre szorult emberek istápolásával.

A bizottság helyesléssel fogadta az eszmét, majd rátért azokra az anomáliákra, a melyek a városnál a segélyezések körül folynak.

Ismeretes ugyanis, hogy a szegényügyi bizottság javaslatokat szokott tenni, hogy kik segélyezendők, de ezenkívül a polgármester is szokott kisebb segélyeket osztani. Miután így visszaélések származhatnak, a bizottság igen helyénvalónak találta, hogy a szegényügyi bizottság el-

nőke hatalmaztassék fel 20 koronáig terjedő összegű azonnali segély kiutalásával. Ezen intézkedéssel elejét lehet venni annak, hogy a polgármesteri hivatal nem ostromolja állandóan adományokért. Miután a szegényügy rendezése most már tovább nem halasztható, Oláh Károly célszerűnek találta, ha a város ugynevezett szegényügyi biztosi állást szervezne. Az állást elsősorban megbízható ember töltené be. Feladata volna a szegényügyekben eljárni s kipuhatolni, hogy a segélyt kérők viszonyai tényleg olyan nyomasztóak e.

A beérkezett jelentés alapján a bizottság könnyebben ítélheti el, hogy a segélyezést mily módon eszközölje, viszont a visszaélések is ki lesznek zárva.

Majd módosította a bizottság a szegényházba való felvétel jogát. Eddig csak munkaképtelen és elaggott embereket vettek fel a szegényházba, ezután nemcsak ezeknek lesz joguk, hanem olyan szerencsétlen embereknek is, a kik a társadalomra vannak utalva. Ezen intézkedés mindenestre nagy tehertől szabadítja meg a társadalmat.

A bizottság javaslata a közgyűlés elé kerül, a mely bizonyára helyeselni fogja a nemes emberbaráti intenciókat.

A Bocskay szobor ércbeöntése sikerült.

Holló Barnabás távirata.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 4.

A hajduböszörményi Bocskay szobor leleplezési ünnepélyére a rendező bizottság naponként újabb és újabb intézkedéseket tesz. Noha az ünnepély teljes programja készen van, mindazonáltal a bizottság úgy határozott, hogy az újabb meghívókat Holló Barnabás kedvező jelentése után küldi szét.

Hosszu várakozás után tegnap kedvező fordulat állott be a leleplezés ügyében. Holló Barnabás ugyanis táviratot küldött Kovács Gyula alispánhoz, a melyben azt közli, hogy a szobor ércbeöntése fényesen sikerült. A művész távirata természetesen nagy örömet okozott a vármegyén.

A hajduböszörményiek azon terve tehát, hogy a leleplezés még október 31-én történjék meg valószínűleg keresztül lesz vihető. Legfőleg az épen ezen időtáiban megtartandó nagy Rákóczi temetési ünnepségek akadályozták azt meg.

A Rákóczi ünnepségek, mint ez ismeretes, néhány napot vesznek igénybe. Az ünneplő nemzet vezérémberei tehát, a több napos ünnepek alatt bizonyára kifáradnak és attól lehetne tartani, hogy a Bocskay szobor leleplezésre nem jönnek el.

Bizonyosra vehető tehát, hogy a Bocskay ünnep november elejére lesz elhalasztva. Ez az óhajta a rendezőbizottság tul nyomó részének is.

Egyébként Holló Barnabás táviratát a bizottság még nem veszi készpénzül és pár napig még türelemmel vár a további értesítésekre. Ha azok is kedvezőek lesznek, akkor a szoborbizottságot Kovács Gyula alispán ülésre fogja összehívni.

Hirek mindenfelől.

Halál a pincében. Székesfehérvárról jelentik: Csuti Imre velencei földműves gazda pincéjébe ment meglekinteni az újbor forrásait. Alig lépett be, összeesett és meg is halt. Feleségét, ki utána szintén a pincébe ment, még élve sikerült kimenelni a szomszédoknak.

Régiségi lelet. Székesfehérvárról jelentik: a Simon-utcában egy teljes emberi csontvázat ástak ki esaternázás közben. Mellette egy vasbuzogányt, sisakrostélyt és mellvértessatot találtak. Azt hiszik, a török időkbeli valók. Az érdekes leletet a megyei muzeumba fogják elhelyezni.

A cár megborzadt.

A forradalom eseményei.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, okt. 4.

Oroszországban mindegyre nagyobb mérveket ölt a gyilkolás. Néhány nap eltelt vér nélkül, de annál inkább rémesebbnek mutatkozik a jövő. A cár szökni, menekülni igyekszik hullaszagu országából.

Táviratunk a következő:

Pétervár, október 4. A minisztertanács elhatározta, hogy a koronauradalom tulajdonát képező Altai vidéki földterületeket átveszi állami kezelésbe és azokat parasztok között telepítés céljából felosztatja. Az állam e területekért 49 éven át desztinatívaként 23 kopeket fizet a koronauradalomnak, amely fenntartja tulajdon jogát az e területeken található ásványtermékekre.

Milanó, október 4. A Corriere de la Sera jelenti Pétervárról, hogy Livogs közelében több fiatalember kövekkel dobált meg egy vonatot, melyben Szergiusz Michajlovics nagyherceg az oldenburgi herceggel ült. Több ablaküveg betört. Néhány üvegserép abba a kocsiába esett, melyben a hercegek ültek, akik azonban sértetlenek maradtak.

Pétervár, október 4. A tábori törvényszékek az utóbbi napokban 25 halálos ítéletet hoztak. — Ezek a törvényszékek eddig összesen 54 embert ítéltek halálra.

London, október 4. A Times tegnap a következő táviratokat kapta Szentpétervárról:

Ma a délelőtti órákban rettenetes látvány tárult a cári család szeme elé. A péterhofi kastély — tudvalevőleg — a tenger partján van, úgy hogy a palota márványlépcsőit a hullámok nyaldossák. Amikor ezeken a lépcsőkön a cári család megjelent, kilenc hullát sodort arra a tengeráram. Mind a kilenc hullát rettenesen meg volt csonkítva és össze-vissza volt lövöldözve. — A mikor a cárné megpillantotta a szörnyű látványt — elájult.

Bővebb tudósítás a rejtélyes ügyről még nem érkezett és így nem tudják, hogy szándékosság, vagy véletlenség forog-e fenn.

Ugyancsak Londonból sürgönyzik, hogy a „Times”-hoz távirat érkezett Kievből, amely távirat szóról-szóra így szól:

„A városban rettenetes vérengzés folyik. Az orosz hazafias liga tagjai gyilkolnak és rabolnak az utcákon. A zsidó lakosság körében óriási a pánik. Aki tud, menekül”.

Az adótárgyalás.

Kiket adóztattak meg?

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 4.

Az adókiadó bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Nagy Gábor hentes 32 kor. Tóth Miklós hentes 33 korona 20 fillér, Bőr Imre hentes 20 korona, Ungvári Imre hentes 38 korona 40 fillér, Böszörményi Pál hentes 40 korona, Szoboszlai József hentes 71 korona 80 fillér, Kiss Gergely hentes 50 korona, Hüse János hentes 50 korona, Jobbágy Ferenc hentes 50 kor. Némethy Mihály hentes 52 kor. 80 fillér, Szakácsi János hentes 50 korona, Takács József hentes 62 korona 80 fillér, Kecskés István hentes 71 kor. 40 fillér, Tóth András hentes 73 korona, Tesch József hentes 60 korona, Szathmári József hentes 60 korona, Tőkés Béla és Girgash Béla hentesek 78 korona, Somogyi Andrásné hentes 55 korona 40 fillér, Némethi János hentes 85 korona, Kapros Imre 140 korona. Nagy Lajos hentes 169 korona, Szegedi József hentes 124 korona, Móricz Ferenc hentes 400 korona, Katz Sándor mészáros 50 korona, Nagy István mészáros 124 korona, Szántai Ferencné pálinkamérő 25 korona, Petneházi János bormérő és csizmadia 65 korona, Molnár László bormérő 50 korona, Jobbágy János bormérő 73 korona 28 fillér, Mezei Gábor bormérő 62 korona, Schwartz Lipótné bormérő 125 korona 60 fillér, Hornyák András bormérő 114 korona 08 fillér, Kállay Ferenc bormérő 174 korona 36 fillér, Cilli Mihály pálinkamérő 140 korona, Burger Dezső 105 korona, Röllig Ede bormérő 139 korona, Spitzer Sámuelné pálinkamérő 177 korona, Boros András bormérő 126 korona, Rankai György fűszerkereskedő és bormérő 277 korona, Lókodi Sándor bormérő 162 korona, Schulz József kantinosa 350 korona, Tóthfalussy Sándor pálinkamérő 18 korona, Szabó Gáborné ital-mérő 16 korona, Sallai Mihály ital-mérő 17 korona, Kölesön segélyző egyesület mint szövetkezet 1242 korona, Debreceni első takarékpénztár 3635 korona, Kiss Gáborné kalapos 27 korona, Siácsi Julianna kalapos 28 korona, Főrizs Mihályné kávémérő 12 korona, Farkas Ferencné kávé 16 korona, Győrfi Józsefné kávé 15 korona, Karakas Istvánné 19 korona, Erdődi Lajosné kávé 19 korona 34 fillér, Nyilas Ferencné 40 korona, Borus Imre kávé 43 korona, Fehér és Horváth hentes 200 korona, Klein József kávé 200 kor. Rosenberg Simon kávé 250 korona, Bódog Zsigmond birói végrehajtó 75 korona, Zádor Lajos női divatkereskedő és női szabó — kor.

MIT IGYUNK?

Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai Igyunk mohai
hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénasavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvószert.

A mohai Ágnes-forrás, mint természetes szénasavas ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olesó savanyúvíz; dús szénasavtartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elem ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál fogva kitűnő szere a legkülönbözőbb gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek. 26 év óta behizonyosodott, hogy már ragályos betegségtől is, mint typhus, cholera, megkíméltek azok, a kik közönséges izóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismert nyilatkozat a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások számára másfélértelmű valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénasavval telített vizuél, sőt a szódavíz is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott forrás leírásának ismertető füzete ingyen kapható. A forráskészítés.

ÁGNES-

forrást, ha gyomor, bél és légcsőhuruttól szabadulni akarunk.
forrást, ha a vesebajt gyógyítani akarjuk.
forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be.
forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

Kedvelt borvíz!

Főraktár Csanak József úrnál Debrecenben.

Agyonlőtt pincér.

Ujságíró az esküdtek előtt.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 4.

Nyiregyházi tudósítónk jelentése szerint, érdekes esküdtszéki tárgyalás veszi kezdetét ott hétfőn. Az esküdtszéki tárgyalás előzményei a tavaszi hónapokra nyulnak vissza.

Ez esztendő március havában történt, hogy Kuton Sándor, a Nyiregyházi megjelenő Szabolcs című lap munkatársa, cikksorozatát kezdte meg az ottani éjjeli kávéházakról. A cikksorozatban rémes adatokkal bizonyította be, hogy azok a lebujszók az undorító erkölcsatlenség és fosztogatás színhelyei.

A leleplezés természetesen nagy riadalmat okozott az éjszakai kávéház tulajdonosok és az ott élő pincérek között, a kik összeesküdtek, hogy Kutonon bosszút állanak. Az ujságíró erről mit sem tudott s hogy adatait tovább gyűjtse, egy este ismét felkeresett egy ilyen éjjeli zugot. Az éjjeli lebujszók pincérei ezt megtudták s hamarosan összeszedelődtek s felvonultak Kuton ellen.

A leleplezés természetesen nagy riadalmat okozott az éjszakai kávéház tulajdonosok és az ott élő pincérek között, a kik összeesküdtek, hogy Kutonon bosszút állanak. Az ujságíró erről mit sem tudott s hogy adatait tovább gyűjtse, egy este ismét felkeresett egy ilyen éjjeli zugot. Az éjjeli lebujszók pincérei ezt megtudták s hamarosan összeszedelődtek s felvonultak Kuton ellen.

Kuton eltávozóban volt a kávéházból, amikor a kapuban megrohanták. A pincérsapatot egy Braun nevű pincér vezette, aki botjával fejbevágtá Kutont.

Kuton erre bemenekült a kávéház egyik szeparéjába és bezárkózott. A pincérek azonban üres pezsgős üvegekkel a kezükben, betörték rá az ajtót. — Kuton szorongatott helyzetben lévén, revolvert rántott elő és rákiáltott a pincérekre:

— Aki megtámad, azt lelövöm!

A fenyegetés nem használt. Braun üres pezsgős üveggel a kezében Kuton felé rohant. Mielőtt azonban sujthatott volna, Kuton elsütötte revolverét. A golyó Braun homlokán furódott be, aki hangtalanul összerogyott s tíz órai agónia után meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna.

Kutont még azon az éjszakán vizsgálati fogságba helyezték, ahonnan azonban három nap múlva kiszabadult.

A nyiregyházi törvényszék október 8-ikára tűzte ki ez ügyben a főtárgyalást, amely iránt Nyiregyházi óriási az érdeklődés. Kutont dr. Guttmann Zsigmond, talentumos nyiregyházi ügyvéd fogja védeni.

Debreceni iparosok dolga.

Ülés az ipartestületnél.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, okt. 4.

Az ipartestület előljárósága tegnap délután tartotta meg rendes havi ülését az ipartestület tanácstermében a tagok élénk érdeklődése mellett.

A gyűlést délután 5 órakor nyitotta meg Dávidházy Kálmán alelnök, mely után a szokásos tanonc szabadtársaság jött meg.

Majd dr. Tóth Kálmán ipartestületi titkár jelentéssel, hogy a vásárrendtartás és helypénz szabályzat kérdésében szeptem-

ber hó 15-én a városházán értekezlet volt, melyen az ipartestület képviselőitől szóló és Tóth Kálmán előljárósági tag jelentek meg. Az értekezleten az ipartestület amellett foglalt állást, hogy a város gondoskodjon megfelelő Piacz terek felállításáról, ahol az élelmiszerek elárúsításával foglalkozók szabadon árúsihassák cikkeiket. A piaci és vásári helypénz szedésére nézve az ipartestület tiltakozik, hogy a helybeli vásároló kisiparosok a helypénz szedés behozatala folytán újabb adóval sújtassanak. A vásári és piaci szabályrendelet létesítését nem annyira pénzügyi, mint inkább rendészeti és tisztasági szempontból tartja kívánatosnak.

Titkár jelentéssel továbbá, hogy a szeptember hó 15-én Budapesten a munkásbiztosítási törvényjavaslat tárgyában megtartott ipartestületek országos központi bizottságának értekezletén a debreceni ipartestület képviselőitől szóló és Tóth Kálmán előljárósági tag jelentek meg. Ismerteti az ott elért eredményeket. Az előljáróság a jelentést tudomásul vette.

Jelentés tételével továbbá a magyar-szabó sztrájkáról. A munkaadók a munkások kívánságait csak részben teljesítették. A sztrájk azonban önként megszűnt.

A magyar szabó segédek sztrájkját a csizmadia segédek sztrájkja követte.

E tárgyban, minthogy az előzetesen tartott értekezleten a mesterek nem tudtak megegyezésre jutni a munkásokkal ma délelőtt 9 órakor lesz a békéltető bizottság ülése. A csizmadia szövetkezettel, ahol szintén kiütött a sztrájk, a békéltető tudomásul sem veszi. A többi csizmadia mesterek pedig a munkások kívánságait az október hó 3-án hozott határozatuk alapján nem hajlandók teljesíteni.

Tárgyaltatott továbbá a karácsonyi kiállítás és vásár. Az előljáróság e kérdésben úgy határozott, hogy az ipartestület felszólítja az iparosokat, amennyiben karácsonyi kiállítást rendezni akarnak november hó 1-ig jelentkezzenek az ipartestületnél.

Kellő számú jelentkezés esetén ugyan is a szokásos karácsonyi kiállítás és vásár meg fog tartatni ez évben is.

Végül kérvényeket intézett el az előljáróság, mire az ülés fél nyolc órakor véget ért.

Színház.

Az ösztön.

(Szinmű 3 felvonásban, írta; Henry Kistemaekers, fordította Ábrányi Emil. Először került színre Debrecenben október 4-ikén.)

Henry Kistemaekers szinműve a legragyogóbban felépített hazugság. Megadjuk a szerzőnek mindazt a dicséretet, a mit megérdemel. Szépalkázon elmés — okos, boncoló lélek, a ki biztos kézzel építi fel darabját, lekötöti figyelmünket — de végeredményül ott, a hol radikálisan, erős kézzel kellene belemarkolni az igazságba határozatlan lesz.

A mikor az ember igazi alakját a maga karakterisztikus mivoltában kellene oda állítani a néző elé, hogy ime ez az ember, minden hamisság, hazugság nélkül — dermesztően vad, a szenvedélyektől felzaklatva gyilkos és kegyetlen — akkor Kistemaekers ellágyul, szentimentális lesz — és az utolsó jelenettel lerontja azt, a mit olyan nagy gonddal épített.

A szerző azt a tételt állítja fel, és akarja bebiztosítani, hogy egyetlen igazság, egyetlen helyes intuíció az ösztön. Hiába szívjuk be lelkünkbe a kulturát, hiába finomodott át idegünk, érzékünk, két-ségbeesett felzaklatott állapotunkban mégis csak a vad, nyers ösztön uralkodik felet-

tünk. Ezt a theoriát Jean Beruon egy híres sebész hirdeti, a ki tudományával rengeteg dícsőséget aratott. A tudós szívében, mint olyan sok máséban, felcsapott az ősi szerelem lángja, és feleségül vett egy szép fiatal szegény leányt, a kit a nyomor a kórházba hajtott, s a kit ő azután magán klinikáján operált meg. Cecil nem érzi jól magát az okos, folyton dolgozó ember mellett. Ábrándozik és e közben beleszeret egy tündökvészes fiatal emberbe, Darteux Lucienbe, a kit Bernou klinikáján ápolnak. A viszonyt egy magándetektiv kiszimatolja és elárulja Bernounak. Az orvos, hogy az asszonyt megmentse a végső bukástól, kijelenti, hogy másnap elutaznak. Cecil, a kirajongva szereti Darteuxt, látva, hogy kedvesétől válni kell, éjjelre szobájába rendeli Darteuxt. A fiatal ember el is megy. Ott azonban hirtelen vérhányás vesz erőt rajta. A vértől annyira megijedt, hogy eszméletlenül terült el a földön és súlyos sebet kap a fején, a melyet egyedül Bernou tud úgy megoperálni, hogy a fiatal ember életben marad. Az asszony sirva kérleli az urát, hogy mentse meg a beteg életét. A doktor makacsul ellent áll. — Gonosztevő — pusztuljon el. A szinmű legszebb jelenete folyik itt le, a melynek az a vége, hogy a doktor berohan a felesége szobájába, hogy az ott fekvő Darteuxt megölje. Mikor aztán vad extázisában berontott a sebesülthöz s azt haldokolva látja, az orvos lelke legyőzi a vad, a nyers emberi ösztönt. Kiszól a szalonban remegve váró öcséséhez és feleségéhez.

— Gyorsan, előre mindenki. Súlyos operációt kell végeznünk!

Szóval megmenti a haldoklót.

Ezzel a mondattal le is rontja aztán a maga kegyetlen, de erős emberi theoriáját. Megmenti a haldoklót, a felesége szeretőjét, de ledönti karakterének minden igazságát, valószínűségét.

Bernou doktort Békés Gyula játszotta. Nehéz, erős szerep, de Békés hatalmasan győzedelmeskedett felette. Erővel, izzó szenvedelemmel játszott ott, ahol kellett s minden jelenését dinamikailag kiszámította. Egyetlen nagy dicsőítésnél sem ment túl, az utolsó felvonás nagy jelenését pedig bámulatos erővel és szenvedelemmel játszotta. Stílusa és pedig nemes stílusa volt játéknak. Intelligens gondolkodó színész arathat csak olyan közvetlen sikert, mint az övé volt.

Cecilet, a doktor feleségét Hahnel Aranka játszotta. Látszott játéknak a gond, a mély figyelem, de felmelegíteni mégsem tudott senkit. Ugy érezte magát a közönség, mintha csikorgó hidegben fényes terebben járna-kelne, amelynek egyik ékesége egy ragyogóan szép kályha. A kályha szép, nagyon szép, ámde hideg. A melegség, a szin, az ösztönös, ez hiányzott Hahnel játékból. Ternyei Lajos Andre Bernou szerepében kellett szimpáthiát a nála megszokott közvetlen játékkal. Bérei Ernőnél még nem érett meg Lautquette szerepe. Több ötletet, több elevenséget és biztosságot követel ez a szerep. Ardi Ida Szabó Irma, Vadász Lajos játszottak még elismerést érdemlő buzgósággal.

(s. b.)

Vasárnapi előadások. Vasárnap két előadás lesz, délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal. Kacsóh Pongrácz népszerű daljátéka a János vitéz kerül színre. A címszerepben Lónyai Piroskával. Este 7 és félórakor rendes helyárrakkal Guthy Soma énekes bohózata Smólen Tóni újdonság kerül színre, melyben csak nem az egész személyzet részt vesz, a női főszerepekben Lónyai Piroška és Vida Ilona Smólen Tóni tipikus alakját Polgár személyesíti.

Október 6-án szinre kerülő Bánk-Bán ünnepi előadás előtt a színházi zenekar előadja **Erkel Ferenc Hunyadi László** című operájának nyitányát **Fekete Oszkár** karnagy vezénylete mellett. Utánna **Lukács Juliska** elszavalja **Gabányi Árpád**nak „Tizenhárom” című költeményét. Emlékezés október 6-ra, ezt követi a Bánk-Bán előadása teljesen elsőrendű szepozitásban.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.
Szerkesztőségi ó.: d. e. 8-12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piacz-utca 47. sz. a

— **Személyi hírek.** Papp Géza szatmári polgármester Debrecenben időzött. Luby Géza országgyűlési képviselő Debrecenben tartózkodott. Deák Lajos Maros-Torda megye tanfelügyelője Debrecenben időzik.

— **Ujabb vita a Szabadság-szobor miatt.** Arról a szerencsétlen szoborról, amely jelenleg még az emlékkertben áll, annyi sok szó esett az utóbbi időben, hogy más ügynek, ilyen reklám, a világra szóló hírességet szerzte volna meg. De hát bizony szegény Tóth Andrásnak, a szobor teremtő atyjának babért nem hozott az örökös beszéd. Mint ismeretes, a Bocskay szobor bizottság egyik mult ülésén azt a javaslatot tette, hogy a Szabadság szobor helyére állítsák fel a hajdu fejedelem monumentumát. A szabadság szobrot pedig helyezték lomtárba s majd egykor huzzák elő, hogy valamelyik külvárosi teret ékesítse. A javaslattal ma a várostanácsa is foglalkozott. Oláh Károly előterjesztette, hogy a Szabadság szobor elbontásának s az új Bocskay szobor felállításának költségei 5900 koronára rugnak. Nagy vitát keltett, hogy mitévő legyen a város a Szabadság szoborral. A legtöbb hang ellene volt. A polgármester szerint el kell végre is tüntetni ezt a guny tárgyát képező emléket. Voltak igen kevesen, akik megvédték a szobrot és az alkotóját. A tanács végül is Vecsey Imre főjegyző indítványára azt a javaslatot fogja a közgyűlésnek tenni, hogy a Szabadság szobrot ne állítsa fel. Majd néhány év múlva, ha a város rendezés némi csinosítást megkövetel elő lehet rántani a jó Szabadság szobrot a lomtárból.

— **Debrecen Rákóczi fejedelem hamvainál.** Megirtuk tegnap, hogy Rákóczi fejedelem hamvainak örök pihenőre helyezésénél Debrecen és Hajdumegye is képviselteti magát. A küldöttséget, a mely Budapesten is megjelenik a kuruc fejedelem hamvainak megérkezésénél, Wessprémy Zoltán főispán vezeti. Kivüle Kovács József polgármester és négy-öt bizottsági tag utazik a fővárosba. A küldöttség Kassára kíséri a hamvakat és részt fog venni a temetésen is.

— **A király nevenapja Debrecenben.** Országszerte megünnepelték ma a király nevenapját. Az ünnepből Debrecen is kivette a részét. A róm. kath. templomban hálaadó istentisztelet volt, a melyen a helyőrség tisztikara vett részt. Budapestről írja tudósítónk: I. Ferenc József koronás királyunk nevenapját a fő-

város közönsége szokott fényvel ünnepelte meg ma. A miniszteriumokra, a bíróságok épületeire, egyetemekre, a két városházára, megyeházára, a színházakra, iskolákra és más középületekre az ünnep külső kifejezéséeként nemzeti lobogókat tűztek ki. Zászlódiszt öltöttek a dunai hidak és a partok mellett horgonyzó hajók. A külföldi államok konzulátusai saját nemzetük lobogójának kitűzésével ünnepeltek. A fővárosi templomokban hálaadó istentiszteletet tartottak a polgári és katonai hatóságok, meg az iskolák növendékei.

— **Német gárdatiszt a Hortobágyon.** Báró Steinacker, a német császár gárda ezredének főhadnagya tegnap Debrecenbe érkezett. Megérkezése után a főkapitányságon járt, ahol az iránt érdeklődött, hogy a Hortobágyot meg lehet-e tekinteni. A főkapitányságon felvilágosították, hogy erre külön engedély nem szükséges. Báró Steinacker ma reggel ki is ment a Hortobágyra, ahol több napig fog tartózkodni.

— **Elnök vagy védnök** Lapunk tegnapi számában azt irtuk, hogy a magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyletének debreceni fiókjá Szávay Gyulát választotta meg elnökül. Hát ez a hír ebben a formában téves. A munkások rokkant és nyugdíj egyletének 15 tagu küldöttsége a védnöki tiszt elfogadására kérte fel Szávay Gyulát, aki ezt el is fogadta. Elnöke a nemes és humánus egyletnek ugyanis mindig munkás. Most is egy derék ember **Materny Károly** tölti be lelkiismeretesen ezt a tisztet.

— **Külföldi tudós Debrecenben.** Érdekes vendége volt tegnap Debrecennek. Hartmann Jenő, a frankfurti fizikai és elektrotechnikai intézet igazgatója járt nálunk, hogy megtekintse a messze földön híres magyar alföldi metropolist. A kitünő tudós, — aki Németországban elsőrangú szakember — először a kollégiumot tekintette meg, ahol dr. Haendel Vilmos rektor-professzor fogadta és kalauzolta. Hartmann tanár különösen a könyvtárban töltött sok időt, amelynek gazdagságáról és szépségéről a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Délután kiment a Pallagra, ahol a mintagazdaságot nézte meg Sztankovich h. igazgató kalauzolásával. A jeles tudós este utazott el Debrecenből.

— **A debreceni kerületi tanári kör** f. hó 6-án, szombaton d. u. 4 órakor a kollégium kis termében gyűlést tart. A gyűlés tárgyai: 1) Titkári jelentés. 2) Tisztújítás. 3) Dr. Molnár István felolv. Tisztújítás. 3) Dr. Molnár István felolv. Tisztújítás. 3) Dr. Molnár István felolv. Tisztújítás. 3) Dr. Molnár István felolv. Tisztújítás.

— **A tisztí főorvosi állás ügye.** Wessprémy Zoltán főispán a tisztí főorvosi állásra beérkezett pályázati kérvényeket — a város szervezési szabályzata értelmében — véleményes jelentéstétel véget kiadta Debrecen város egészségügyi bizottságának. A bizottság legközelebbi ülésében vizsgálja felül a kérvényeket és tesz előterjesztést a főorvos kinevezését illetőleg. A bizottság véleményét október 15-ig tartozik a főispán elé terjeszteni, szóval a tisztí főorvosi állás betöltése csak október végére várható.

— **Jegyző választás.** Mártonfalva községben a megüresedett jegyzői állásra Szabó Gyula hajdusámsoni segédjegyzőt egyhangulag megválasztották.

— **A gyilkos flut elfogták.** Megirtuk, hogy Bodnár Péter tegnap este játszótársát, Nagy Ferencet mellbelötte. A fiu természetesen azonnal meghalt. A gyilkosság elkövetése után Bodnár Péter elszökött. A csendőrség tegnap reggel tartóztatta le. Ma már átadták a kir. ügyészségnek. A szerencsétlen halállal kimult Nagy Ferencet pedig a közkórházban dr. Izsó és dr. Láng törvényszéki orvosok felboncolták.

— **Eljegyzés.** Fischer Béla a Falk Armin és Társa cég utazója eljegyezte Fischer Etel kisasszonyt Debrecenben.

— **Uj iparossegédek.** Az ipartestület előjárósága tegnap délután tartott ülésén a következő segédeknek osztott ki szabaduló oklevelet: Medgyesy Lajos szijgyártó, Kocsár Károly szabó, Szentpéteri Gábor lakatos, Boros Lajos lakatos, Éles Sándor lakatos, Gyuresik János lakatos, Veverán Károly lakatos. Martsik Kálmán lakatos, Szabó Miklós lakatos, Stern Sámuel sütő, Nagy János cipész, Csuka Miklós mészáros, Molnár Mihály hentes, Kovács István gombkötő, Vachtler Erzsébet női szabó, Szilágyi Imre bádodos, Kripkó Sándor kerékgyártó, Szikszay Jenő lakatos. Svintek Ferenc eszmadia, Váradi József lakatos, Bacsó János férfi szabó Csóka Mihály hentes, Nikelsburg József sütő, Kórik Lajos eszmadia, Harangozó István kőműves, Végh Ferenc cipész, Tóth Erzsébet női szabó, Erdei József kőműves, Timesák András szabó Erős Géza sütő, Balla István kávé, Háló Sándor kovács, Sarga Margit női szabó, Nagy Zsuzsanna női szabó és Horváth Sándor kerékgyártó.

— **Rosszul lett a vonaton.** Tegnap este a mentőket a vasuti állomáshoz hívták segély nyújtásért. A Budapestről érkező gyorsvonaton ugyanis egy fekete gyászruhába öltözött uri nő hirtelen rosszul lett. Az illetőn tifusz betegség tünetei mutatkoztak. A mentők beszállították a közkórházba.

— **Eltűnt eszmadia tanonc.** Sedlicky János 16 éves nagyfalvi illetőségű eszmadia tanonc gazdájától szeptember 26-án eltűnt. Agoston István feljelentette a fiu eltűnését a bünyügyi osztálynál. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Kereskedő ifjak dalköre** az aradi vértanuk emlékére e hó 6-án este 9 órakor saját helyiségben (Kossuth u. 23. sz.) gyászünnepélyt tart amelyre a dalkör, a kereskedő ifjak társulata tagjait, a kereskedő ifjuságot valamint az érdeklődő közönséget ez uton meghívja a dalkör elnöksége.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásán a következő számok nyertek.

10.000 koronát nyertek: 42557
60799 90547 93240 112857.
5000 koronát nyert: 105396 118394 122930.
2000 koronát nyertek: 1882 3992 5712 6595 6886 8382 20681 23847 30500 36290 40642 41779 5199254467 56020 56346 61748 66164 66614 69545 76001 80982 82150 91693 92942 98566 99009 100887 107635 108378 108591 109343 110972 114163 121663 121819.
1000 koronát nyertek: 11149 11253 8072 12557 18556 20056 27669 30553 31592 31799 30872 38262 41503 41853

43127 43807 46342 49176 51590 53149
54060 56310 56402 56471 58337 60723
61446 68198 74701 75330 75554 76664
77767 78310 81216 82722 82712 83622
83660 87323 88243 90953 96192 97418
99017 10116 102469 102500 107598 118704
119519 120454.

500 koronát nyertek: 482 4653
6070 10005 11068 12966 15101 15854
17460 18453 22224 22986 24743 25430
26055 26006 27475 28182 34681 35917
38296 40061 42675 43121 43766 43890
44261 44542 45918 47221 48347 48432
49921 50477 51761 52049 52691 53160
53310 56530 58652 59176 60324 62550
63067 61540 66591 66850 68966 69616
69964 70567 70860 73762 55920 76521
79364 79364 82244 83680 84582 86961
87159 88595 88922 93317 94278 94811
97292 98500 99741 102309 102374 102671
102746 104174 109177 107708 112851
114724 118106 118188 120535 120620
121879 124651 124671.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

— **Késelő barát.** Gábor István sütemény árus és Kozma Sándor favágó tegnap délután mulatni mentek egyik Hadház-utcai kocsmaiba, új bort ittak. Az idei karcos azonban hamarosan megártott mindkettőjüknek. Távozában voltak, amikor Gábor István valami gorombaságot mondott Kozmának. Ez erre ingerülten fordult vissza és arcát csapta Gábort. Parázs verekedést rögtönöztek. Ennek aztán az lett a vége, hogy Gábor István Kozmát zsebkésével oldalba szurta. Több szurást kapott még az oldalába, fejére. Kozmát a mentők szállították be a kórházba.

— **Meghaltak.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be: Szabó N. ev. ref. halvaszületett, Rácz Istvánné róm. kath. 47 éves szívizéhdűs, Virág Jánosné ev. ref. 23 éves tüdővész, Dóri N. ev. ref. halvaszületett, Fanna János róm. kath. 1 éves, veselő, Fogarasi Lajos ev. ref. 12 hónapos gyermekszálya, Nagy Ferenc ev. ref. 13 éves baleset (lövés.)

— **Meglopták mig aludt.** Lada Mária Késes-utcai lakásán ma délelőtt elaludt. A mig álmódzott, belopództak a szobájába és ládáját feltörték. A ládából ruhaneműt és 10 koronát loptak el. A tolvajlást feljelentette a rendőrségen, ahol a nyomozást elrendelték.

— **Külön órák a Zander intézetben.** Néhány ur kívánsága folytán 8-ikától (hétfő) d. u. 6—7 óra között is nyitva lesz. A mely időben férfiak használhatják az intézetet. Jelentkezni lehet ugyanazon időben, vagy 9—1 és 3—5-ig.

— **Gyengélkedésnél** első orvosi tekintélyek szerint legjobbnak bizonyult a „Sirolin-Roche“, mely méregtelen, iztelen és a szervezetre semmi káros befolyással nem bír. Már rövid használat után előmozdítja az étvágyát és emeli a test erejét, úgy hogy rekonvalescens, sápadt leányok s gyermekek az étvágy gerjesztése céljából okvetlen használják. A szer minden gyógyszerárban kapható.

A „Hajdumegyei népbank“ Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, minden törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befizetésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

— **Férfi chik** a szép nyakkendő. a jó formájú kalap, a Nyakkendő királynál kaphatja.

— **Kiváló szép** Angol es Sport női kalap különlegességek (Ladstatter-féle) a Nyakkendő királynál.

— **Must és bormérő készülék,** (Wagner-féle) darabja 50 kr. Mentze Henrik áruházába Kossuth u. 4. sz.

— **Szüreti és szoba-tűzijátékok,** rakették, görögtűzek és csillagszórók igen olcsó Mentze Henrik áruházába Kossuth u. 4. szám.

— **Gumi különlegességekben** óriási választék. Mintaküldeményt 2 korona ellenében küld Schön Sándor keztyű és kötészerező Debrecen, Piac u. 12. Stenczinger-ház.

TAVIRATOK.

Felfüggesztett főszolgabíró.

Marosvásárhely, okt. 4. Dr. Nagy József Maros-Tordamegye új alispánja hivatalvizsgálatokat tartott a járásokban. Jeney Károly főszolgabírót több szabálytalanság miatt állásától felfüggesztette.

Felébredt halott.

Rimaszécs, okt. 4. Itt ma különös eset történt. Boros János jómódu gazda tegnapelőtt elhunyt. Ma amikor temetésére került a sor, felébredt a koporsóban. Boros János tetszhalott volt. Most már semmi baja sincsen.

Vakmerő rabló támadás.

Székesfejérvár, okt. 4. Dr. Schlesinger Illés Fehérmegye vaali körorvos felesége a napokban hazafelé tartott. A sötétben egy férfi ugrott eléje s hurkot vetett a megrémült urnő nyakába és azon igyekezett, hogy a füléből a gyémánt fülbevalót kiszakítsa. A rabló erre a kezében levő löcscsel több ütést mért az urnő fejére, majd pedig a mikor léptek zaja hallatszott, a rabló a sötétben elmenekült. Schlesingerné sebesülése súlyos, de nem életveszélyes. A csendőrségnek sikerült a rablót Aschenbrenner József székesfejérvári ácssegéd személyében kinyomozni és letartóztatni. A vakmerő rablót beszállították a székesfejérvári ügyészség fogházába.

Az angol kereskedők a vidéken.

Budapest, okt. 4. A jelenleg Budapesten tartózkodó angol kereskedők ma a főváros összes látnivalóit megtekintették. Az angolok holnap az országot fogják beutazni. A nagyobb vidéki városok kereskedelmét és iparát tanulmányozandó, ki szállanak Szegeden, Debrecenben, Kolozsvárott, Aradon, Temesváron, Nagyváradon és Miskolcon stb.

Örült az utcán.

Lemberg, okt. 4. A városban nagy riadalmat keltett ma egy örült leány szédítő cselekedete. Frommer Irma, aki hirtelen megőrült egy ház 3. emeleti ablakának párkányán máskált. Az egyensúlyt elveszítette és a mélységbe zuhant. A szerencsétlen nő szörnyet halt.

Egy képviselő párbaja.

Békéscsaba, okt. 4. Fábri Károly a gyomai kerület országos képviselője ma pisztolypárbajt vívott Makai Márton takarékpénztári könyvelővel. A párbajban sebesülés nem történt.

Felgyújtotta a férjét.

Hítves gyilkosság a fővárosban.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, okt. 4.

A Király-utca egyik hatalmas bérházában ma délelőtt hitvesgyilkos merénylet történt. Egy agyonzaklatott, sanyargatott, beteg asszony akart gyilkosság árán megszabadulni kintzójától. Alvó urát leöntötte égő spiritusszal, aztán eltávozott. A férj nem menekült volna meg a lángok közül, ha a ház udvarán foglalatokodó fiucska nem látja meg az ablakon keresztül a tüzet s föl nem lármázza a lakókat. Így könnyű égési sebek árán megszabadult. Részletes tudósításunk a következő:

A házaspár a Király-utca 48. számú ház földszintjén, a 3. számú lakásban lakott. A férj, Weisz József, régebben rendőr volt. A szolgálatot két esztendeje ott hagyta, mert a szerény fizetésből nem tellett költséges passziói kielégítésére. Illatszertügynek lelt s mert ügyes volt és szorgalmas, igen szép összegeket keresett. De minden pénz kevés volt neki. Allandóan az éjjeli mulatóhelyeket bujta s rossz hírű nők társaságában gyakran reggelig mulatott. Így aztán folytonosan pénzzavarban volt s a feleségét sarcolta, akit rövid idő alatt egész örökségétől megfosztotta.

Emiatt napirenden voltak a kis, egy-szobás lakásban a pörpatvarok s gyakran megesezt, hogy éjjel a verekedés zajára összeszaladt az egész ház. Augustus el-sején föl is mondtak nekik novemberre. A házafelek azonban ekkor sem békültek össze, sőt az utóbbi napokban, mintha még jobban eltávolodtak volna egymástól.

Egyre hangzott az asszony sirása s Weisz ordítása. Weiszné, akit leánynéven Goldstein Zseninak hívnak, tegnap valahogyan megtudta, hogy az ura egy nővel a Népszínházban van. Az asszony, aki csak néhány héttel ezelőtt jött ki a Szent István-kórházból, ahol négy hétig feküdt súlyosan betegen s a ki most betegsége következményeit viseli, utána ment az urának. Mielőtt megakadályozhatták volna, előadás közben beszaladt a nézőtérre s rátámadt a férjére, akit tényleg bizalmas beszélgetésbe merülve talált egy nővel.

A nagyobb botránynak az ügyeletes rendőrtisztviselő közbelépésével elejét vette. Kivezette a felbőszült asszonyt a színház-ból s miután kikérdezte, hazaküldte lakására. Az asszony haza is ment. A ház-mesternének, aki kaput nyitott neki, azon melegében elmondta a történeteket s megkérte, ne eresse be éjjel az urát, mert az, amilyen dühös, még meg is öli.

A ház-mester Weisz Józsefet, aki valamivel éjjel után csöngetett, megkérte, menjen máshová aludni, mert nem türi, hogy a ház éjjeli nyugalmát újra megzavarják. A férj a hosszú rábeszélésnek végre engedett. Visszament az egyik király-utcai énekes kávéházba s reggelig mulatott. Reggel öt óra után ment újra haza.

Felesége nem tett neki szemrehányást s ő sem volt veszekedő kedvében. Lefeküdt s hamarosan elaludt. Weiszné nyolc órakor fölkel, felöltözködött, fekete sál borított a fejére és azon utra készen látott a reggeli elkészítéséhez.

Mi történt azután, senki sem tudja. Egy Vitzing János nevű tizenkét esztendőes fiúcska, aki az udvaron kocsit mosott, kilencedfél óra tájban vörös fényt látott Weiszék lakásának az ablakkal szemben levő falán. Benézett az ablakon s látta, hogy az ágy, amelyben Weisz alszik, ég. Még jóformán annyi ideje sem volt, hogy az ablaktól elmenjen, Weiszné szürke kimenőtözetben kijött az ajtón s dühösen rászólt:

— Mit nézel, te rongyos! Takarodjál onnan!

Ezzel a még mindig égő spirituszfőzöt odavágta a fiú lábaihoz, aztán elment. A kapuban találkozott a házmeztérnével:

— Elbántam vele! — mondta neki, aztán, anélkül, hogy a meglepett asszony kérdésére válaszolt volna, elvegyült a járókelők között. A kis Vitzing János segítség kiáltásaira, közben összeszaladtak a házbeliék, akik hamarosan eloltották a tüzet. Weisznek akkorra már lepörköldött a haja és a bajusza s leégett a jobb füle. Kihívták hozzá a mentőket, akik beszállították a Rókus-kórházba. Állapota egyáltalában nem súlyos; a gyilkossági kísérletről értesítették a főkapitányságot, ahonnan hat detektív kíséretében Krescsányi Kálmán rendőrtanácsos, detektívönök és Tóth János rendőrkapitány mentek ki a helyszínére. A tanúk kihallgatása után Krescsányi két detektívet küldött az asszony fölkeresésére.

Közgazdaság.

Terményfőzde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest, 1906. okt. 26.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Effektive és határidő valamivel kellemesebb. Amerika 5 magasabb.

1906. októberi buza	7 16	---
1907. áprilisi buza	7 48	---
októberi rozs	6 27	---
1906. áprilisi rozs	6 50	---
októberi zab	6 97	---
áprilisi zab	6 97	---
1907. májusi tengeri	5 06	---
1906. júliusi	---	---
1906. aug.	---	---
szepetemberi	---	---
1906. augusztusi repce	---	---

Nyiltér.

Igazán egészen nyomorult már a gyomrom

a sok édességtől és az unalmas teától és a köhögés és az elnyálkásodás csak nem akar javulni. — De hát Zangerl ur, miért nem vásárolja meg akkor Fay valódi szodeni ásvány-pasztilláit? Először is nem rontja vele a gyomrát, — no és a köhögéstől megszabadul, nem is telik bele két nap. Legalább próbát tegyen egyszer, hiszen egy skatulya ára csak 1 kor. 25 és mindenütt kapható.

Sóráktárak Magyarországon: Egger Leó dr. és Egger J., Kochmeister utóda, Thallmayer és Feltz, Török József mindannyian Budapeston.

László Zsigmond
ÁLLATORVOS
rendelő irodája
Csapó-utca 30.

Ujjonnan berendezett fodrász-üzlet.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget és igen tisztelt vendégeimet értesíteni, hogy

fodrász-üzletemet

a mai kornak megfelelően, fővárosi mintára berendeztem.

Fő törekvésem oda irányul, hogy igen tisztelt vendégeimnek a legnagyobb kényelmet és tisztaságot, valamint a gyors kiszolgálásban, (mivel üzletem több személyzettel van ellátva) biztosítsam.

Szíves pártfogást kérve maradtam teljes tisztelettel

Kindris János, fodrász
Kossuth u. 2.

Városház épület. (Casinóval szemben.)

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye és szőnyeg áruházában

raktárra érkeztek az

őszi divat

gyönyörű ujdonságai
Szövetek, Blous flanellek, Selymek, Velezek.

Óriási választék!!

819/1906. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 1574/2—1906. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Muráth és Társa részére Farkas Gyula debreczeni lakostól 175 kor. 10 fillér tőke, ennek 1906. évi április hó 15. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 60 kor. 08 fillér perköltség erejéig 1906. évi június hó 5-én bíróságilag felülfoglalt és 5443 koronára becsült butorok és egyéb ingóságok **1906. évi október hó 8-án délután 3 órakor** kezdetét veendő és Egyletkertben, folytatólag Piac-utca 26. sz. alatt megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1906. évi szeptember 6-án.
Oláh Géza, bírói kiküldöt.

Ősidők óta

házi kezelésben levő

2000 holdas birtok,

90 hold dohánytermelés és modernül berendezett szeszfőzdével (2000 Hl. szeszcontigens) haszonbérbe kiadó.

Ajánlatok „Bérbeadó uradalom” czímen a kiadóba kéretnek.

Üzlet átvétel.

Tisztelettel értesítjük a nagyérdemű hölgy közönséget, hogy a Simonffy-u. 1. sz. a. létezett

Url Mariska-féle

női kalap divattermet

átvettük és azt teljesen ujjonnan felszerelve dus választékú legmodernebb kalap modell ujdonságokkal rendeztük be.

A szíves megtekintést, valamint b. pártfogását kérjük

kiváló tisztelettel

Kascho Anna és Társa.
Simonffy-u. 1. városi bérház.

Minden utazás és utannymás büntetve lesz. Egyedül valódi a

Thierry Balsam

csak a zöld apácza védjeggyel törvényesen védve. Régi híres, utóéletetlen emésztés zavaroknál, gyomorgöres, kolika, katarhus, mellbaj, influenza stb. stb. — Ára 2 kis- vagy 6 kettős üveg v. 1 nagy különleges üveg patent zárral 5 K franco.

Thierry centifolia kenőcs non plus ultra

minden még oly régi seb, gnyladás, sérülés, kisebesedés mindennemű daganatok ellen Ára 2 tégely K 3.60 franco küld a pénz előleges beutildése vagy utánvétel mellett

THIERRY A. gyógyszerész.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Könyvet, köszönetnyilvánítások ezrével ingyen és bérmentve.

Raktár-Budapest Török József és Dr. Egger E. L. Lugoson Vértés L. gyógyszerészeknél.

Egyelem!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

pecsétes és vaktükröket

minden nagyságban teljesen ujjá alakítom.

Számos elismerő és ajánló levél. **Csak rövid ideig tartózkodom Debreczenben.**

Senki el ne mulasztja tehát, hibás tükröt mielőbb kijavíttatni. Levelezőlap utján tett meghívásra szívesen jelentkezem.

Számos pártfogásért esedez

Ballabán Leó,
József kir. herczeg-utca 15.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék választékegyet csatolni.

Pénzkölcsön. Törlesztéses kölcsönöket 3 $\frac{1}{2}$ -4 % -os alapon rendszeres kölcsönöket 2-3 nap alatt 6-6 $\frac{1}{2}$ % -os kamattal mellett folyósítat: drága kamatu kölcsönöket átvesz és elad Hérvy bankirodája, Piacz utca 79.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Debreczen, Bádogos-u. 4. sz.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegődttetünk. Csizmadiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Kapitákat készen raktáron tartanak és min-ták után megrendelésre készítünk. Csiz-madiák termelő és áru-sarnoka Margit fürdő-telep.

Felsőréz tűzőnő felvétetik a „Csizmadiák termelő és áru-sarnokánál.”

Hordó eladó. 25 litertől 800 literig Péterfia 76. sz. Glück Izidornál. Ugyanott egy liter fekete tinta 14 krajczár.

Ugyes kézi- és tanuló leányok azonnal fel-vétetnek Női Kalap Szalon Kossuth-u. 6.

Bikkancsok felvétetnek a kiadóhivatalba.

Antalgy Ferencz könyvkötő, bórdiszműves, Debreczen, Piacz-utca 31. A városházzal szemben.

Gyakorlott kabát és alj varrónők nagy fize-téssel felvétetnek Piacz-u. 79. sz.

Pénzbeszedő izr. nős, óvadékképes, faületbe azonnali belépésre kerestetik Miklós-utca 7.

Konkolyt vásárlunk nagyban és kicsinyben Debreczeni Erőtakarománygyár részvény-társaság. (Margit fürdő telepen.)

25 hold ondódi föld eladó. Értekezhetni délből 1-től 2-ig Kossuth utca 35.

Egy kisebb portál, teljesen jó karban, épít-kezés miatt igen olcsón eladó. Megte-kinthető Miklós-utca 22.

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon-, divat- és szőnyeg áruház.
Óriási választékban kaphatók

Női- és férfi téli (Jäger) alsó ruházatok.

Szörme boák és gallérok
a legújabb formákban.

Gyapju téli kendők és sálak

olcsóbb és Himalaya minőségben.
A világhírű P. D. jegyű, kitünő szabásu

francia fűzők

egyedüli raktára.

Jutányos szabott árak.

Kirakataink állandóan a legutóbbi divatot tüntetik fel. 4

Megnyilt! Megnyilt!

Kossuth-utca 17. sz. alatt a

kész nőruha áruház

ahol kész aljak, blousok, reform és gyermekruhák, valamint kötények, férfi- és női ingek, téli trió alsó ruházatok, mindenféle kendők, a leg-szebb kivitelben

bámulatos olcsó árakban
kaphatók.

Szövetek, karton, cselin, sifon, vászon és övök.

Megrendelések mérték szerint gyorsan eszközöltetnek, gyászruhák 6 óra alatt készülnek.

Kész nőruha áruház

Kossuth-u. 17. sz. A színházzal szemben.

Legjobb bajuszodró a híres

DEBRECZENI

„GZIVIS“ bajuszpedró.

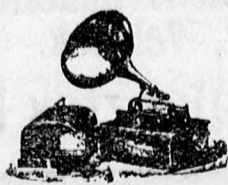
mely nem tép, de jól összetartja és nőteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó hoz“ DEBRECZENBEN.

Zongora
Czimbalom
Hegedű

és mindenféle huroknak készitése egy nagyszabú

hurfonógép

érkezett

Komáromi M.

özégnek.

A tisztelt zenekedvelő közönség figyelmét felhívja, ha jó és tartós hurokat akar, kérem Komáromi M. József kir. herczeg-utca 2. szám hangszer üzletében, saját házában megrendelhető és kivánságra a vevő előtt is elkészítettnek.

Hollandi

Jácint hagymák

téli hajlatásra és kora tavaszi virányra most szerzendők be

nagy választék

Kontsek Gézánál

100 drb jó hagyma 13.— kor.
10 drb jó hagyma 1.50 kor.
100 drb legfin. hagyma névvel 35.— kor.
10 drb legfin. hagyma névvel 4.— kor.

Uj:

Uj:

Van szerencsém a nagyérdemű hölgy közönséggel tudatni

Gyermek divat

termemet megnyitottam.

Megrendelésre készítették bármilyen elegáns gyermek ruhákat, kabátokat, valamint kelmét is elfogadok, elkészitem leányoknak 16 éves korukig, fiuknak 8 éves korig.

Egyben tudatom, hogy szabá-szati és varró iskolával kötöttem össze szalonomat.

Tanítványok a legpontosabb oktatásban részesítettnek. Be-iratkozások állandóan.

Tisztelettel

özv. Schwartz Gyuláné,
Hunyadi-utca 2. szám. I. emelet.

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétele mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvényekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra. **Kereskedők** tárczaváltói és könyvköve-teléseit leszámitolása.

Gazdáknak személyes hitel nyújtása az in-tézet kebelében létesült hitelegylet által. **Betétet** elfogad gyümölcsötetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4 $\frac{1}{2}$ kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, vár-ható termésre. **Óvadékkölcsönöket** folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket engedélyez 10-65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdel megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál.

Hittelveleket ad a külföld bármely pia-czára.

○ Közelebbi szó vagy írásheli felvilá-gosítással készséggel szolgál az intézet ügyvezető-igazgatója.